

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslanců Marka Výborného, Pavla Bělobrádka, Jana Bartoška a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 159)

Vláda na své schůzi dne 23. května 2018 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu **neutrální stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů, které by v dalším legislativním procesu měly být vzaty v potaz:

1. Systém hodnocení a oceňování prací ve veřejných službách a správě je determinován hledisky pro odměňování, jež vyplývají z § 109 odst. 4 zákoníku práce. Těmi jsou složitost, odpovědnost a namáhavost práce. Tato hlediska a podmínky jejich posuzování, které jsou uvedeny v § 110 odst. 3 až 5 zákoníku práce, vytváří jednotný systém hodnocení a oceňování prací, včetně ocenění případných ztěžujících vlivů vyplývajících ze zvláštních režimů práce, vnějších vlivů prostředí, ve kterém jsou práce konány, popř. z charakteru některých konkrétních prací. Z navazujících ustanovení upravujících jednotlivé složky platu pak vždy vyplývá, které aspekty vykonávané práce daná složka platu oceňuje, popřípadě které ztěžující vlivy kompenzuje. Při jejich stanovení je mimo jiné srovnávána míra zátěže vyplývající ze zvláštních podmínek výkonu práce v různých povoláních a v zájmu objektivního postupu je jednotně stanoveno, které ztěžující vlivy a za jakých podmínek odůvodňují poskytování daného příplatku.
2. Vedle kvalifikačního předpokladu vzdělání, obecně vyjádřeného dosaženým stupněm vzdělání, který se stanoví pro jednotlivé platové třídy, stanoví zvláštní předpisy pro výkon mnoha povolání ve veřejných službách a správě zvláštní kvalifikační předpoklady. Jedná se o velmi široký okruh povolání, např. ve zdravotnictví (atestace lékařů a specializační příprava zdravotních sester a dalších odborných zdravotnických pracovníků), státní správě (speciální předpoklady pro výkon prací v oblasti inspekce, kontroly dozoru, jazykové předpoklady pro výkon některých prací, apod.), samosprávě (způsobilosti úředníků, osvědčení strážníků obecní policie), ale i u některých průřezových povolání, např. řidič (řidičské oprávnění), sekretářka (práce s počítačem), nebo manuálních prací, např. svářeč (oprávnění pro svařování kovů), jeřábník (oprávnění pro obsluhu jeřábu)

a další. U žádné z dalších profesí však není potřeba dalších kvalifikačních předpokladů zvláště platově oceněna. Nutné kvalifikační předpoklady pro výkon práce jsou totiž jedním z hodnotících kritérií již pro samotné zařazování prací do platových tříd.

Poskytování specializačního příplatku, za splnění dalších kvalifikačních předpokladů stanovených zvláštními právními předpisy, je tak již nyní dublováním kritérií pro stanovení platového tarifu. V této souvislosti je podstatné, že pedagogičtí pracovníci nevykonávají specializované činnosti nad rámec přímé pedagogické činnosti, ale naopak jim je s ohledem na výkon specializovaných činností míra přímé pedagogické činnosti snížena (viz nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů).

3. Výkon práce třídního učitele, vedoucího oddělení na konzervatoři nebo základní umělecké škole nebo vedoucího studijní skupiny na vyšší odborné škole je již nyní oceněn podle § 8 a přílohy č. 6 k nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, zvláštním příplatkem, a to ve dvou úrovních:

- a) v I. skupině prací zvláštním příplatkem ve výši 400 až 1 300 Kč měsíčně za výkon přímé pedagogické činnosti spojené s výkonem práce třídního učitele, vedoucího oddělení na konzervatoři nebo základní umělecké škole nebo vedoucího studijní skupiny na vyšší odborné škole, nebo spojené s dohledem nad žáky nebo studenty, u kterých hrozí zvýšené riziko úrazu z důvodu používání strojů, nástrojů nebo přístrojů v rámci praktického vyučování nebo praktické přípravy;
- b) ve II. skupině prací příplatkem ve výši 600 až 2 500 Kč měsíčně za výkon přímé pedagogické činnosti, práce třídního učitele, diagnostické činnosti nebo sociální práce s dětmi, žáky nebo studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, nebo za výkon přímé pedagogické činnosti spojené s prací třídního učitele ve třídách se žáky různých postupných ročníků v rámci jedné třídy v základních školách, které nemají zřízeny všechny ročníky.

Zvláštní příplatek náleží zaměstnancům, kteří vykonávají práce v pracovních podmínkách spojených se ztěžujícími vlivy, jejichž vymezení obecně stanoví zákoník práce v § 129 odst. 1 tak, že se jedná o práce spojené s mimořádnou neuropsychickou zátěží, rizikem ohrožení života a zdraví nebo s obtížnými pracovními režimy. Obvyklá míra ztěžujících vlivů spojených s výkonem práce je zohledněna již při zařazování jednotlivých prací do platových tříd. Pro tento účel jsou práce spojené se ztěžujícími vlivy rozděleny na základě podmínek pro hodnocení prací do pěti skupin podle míry rizik.

4. Důvodová zpráva k návrhu zákona neobsahuje podrobnější analýzu dopadů souvisejících s přijetím navrhované úpravy, zejména není uveden počet pedagogických pracovníků, kteří pobírají dotčené příplatky a v jaké průměrné výši. Prosté konstatování, že návrh bude mít rozpočtový dopad přesahující 2 mld. Kč ročně, nelze považovat za dostačující.